

Innspill til veikartet for hydrogen

En ny forretningsmulighet for Norge

Hydrogen utgjør i dag en liten andel av verdens energiforsyning, men det forventes en rask vekst de neste årene. EU-kommisjonen har nylig utarbeidet et utkast til hydrogenstrategi for et klima-nøytralt Europa som innebærer en offensiv satsing på grønn hydrogen (elektrolyse). Tyskland er en hoveddrivkraft i den europeiske hydrogensatsingen.

Store fornybare energiresurser, lave strømpriser og teknologikompetanse innenfor elektrolyse gir Norge naturlige fortrinn ved produksjon av grønn hydrogen. Norge kan ta en andel av et voksende europeisk og globalt marked dersom man gjennom en helhetlig tilnærming posisjonerer seg for dette nye markedet nå. En ny grønn hydrogensatsing vil, sammen med blå hydrogen, dempe det forventede fallet i eksportinntekter innenfor olje og gass og tilrettelegge for en ny fremtidsrettet og bærekraftig næring.

Agder-regionen har en geografisk plassering nær Europa, et robust kraftnett, store overskudd av fornybar kraft, regulerte områder for industrietablering og tilgang på gode havnefasiliteter. Gjennomførte forretningsmessige vurderinger i Agder Energi tilsier at det er mulig å etablere en storskala pilot i Agder med en kapasitet på 120 MW innen 2024, for leveranser til det europeiske og norske markedet. Et slikt prosjekt vil posisjonere Norge for et voksende eksportmarked og være et utstillingsvindu for et nytt grønt og bærekraftig satsingsområde.

Et behov for offentlig/privat samarbeid

Norge kan ta posisjoner innenfor grønn hydrogen, men det offentlige må da bistå risikovillige norske aktører som tar tidligposisjoner i denne nye fremvoksende og umodne næringen innenfor rammene av EØS-reglene. Umodne næringer kjennetegnes av at neste generasjons løsninger vil være mer lønnsomme enn forrige generasjons. Aktører som åpner nye muligheter for Norge vil være avhengig av økonomisk bistand fra det offentlige virkemiddelapparatet.

Støtteordningene kan innrettes på ulike måter, men det er viktig at mekanismene er tilstrekkelig robuste, gir nødvendig risikoskjerming for investor, og at de samtidig bidrar til et velfungerende marked. Den overordnede motivasjonen for bruk av offentlige støtteordninger vil være å forsere klimaomstillingen og skape ny næringsaktivitet i det grønne skiftet.

Investeringsstøtte reduserer investors initiale kapitalbruk. Ulike typer driftsstøtte gir på den annen side investor ulik grad av sikkerhet for inntektsstrømmene etter at investeringene er gjennomført. De ulike mekanismene har ulik samfunns-økonomisk risiko/kostnad og risiko/nytteverdi for investor. Det vil være avgjørende å finne balanserte løsninger som kombinerer samfunns- og bedriftsøkonomiske interesser dersom man skal realisere mulighetene innenfor hydrogen.

Hvilke typer støttesystemer er ønskelig fra investor?

Agder Energi mener at det inntil videre primært vil være formålstjenlig med investeringsstøtte til produksjonsrelaterte pilotanlegg innenfor hydrogen. En slik støtteordning gir økonomisk

forutsigbarhet for myndighetene og innebærer at investorene bærer økonomisk risiko innenfor områder de normalt er vant til å bære risiko (kunde/marked). Enova har allerede en utprøvd ordning basert på investeringsstøtte og denne vil kunne utgjøre en mal.

Innenfor hydrogen må det etableres en fullstendig hydrogenkjede ettersom infrastrukturen mellom produksjon og forbruk ikke er på plass i Norge. Myndighetene må ta stilling til hvordan man kan støtte opp om de ulike delene av verdikjeden på en hensiktsmessig måte. Dette må sees i sammenheng med målsettingene for bruk av hydrogen innenfor industri- og transportsektoren. Utover investeringsstøtte til investorer i infrastruktur, vil det kunne være behov for støtte til forbrukere av hydrogen, som dekker kostnadsavviket til fossilt brensel. Man kan alternativt også avgiftsbelegge fossilt brensel ytterligere.

Agder Energi ønsker en videre dialog med departementet der vi orienterer nærmere om hvilke muligheter som foreligger og hva slags tilrettelegging som kreves for at norske aktører skal kunne ta del i et fremvoksende hydrogenmarkedet.

Med vennlig hilsen

Kristin A. Dale, konserndirektør Mennesker & Kommunikasjon
Agder Energi AS